

- Müller F. (2003): *Hygrobrella laxifolia* (Hook.) Spruce – eine neue Lebermoosart für die Tschechische Republik. – Bryonora 31: 10–13.
- Novotný I. & Kubešová S. (2003): Mechy *Hamatocaulis vernicosus*, *Meesia triquetra* a *Paludella squarrosa* na nové lokalitě u rybníka Konvent. – Vlastivědný Sborník Vysočiny 16: 95–102.
- Pilous Z. & Duda J. (1960): Klíč k určování mechorostů ČSR. – Nakladatelství ČSAV, Praha. [569 pp.]
- Plášek V. (2004): The Moss *Buxbaumia viridis* (*Bryopsida*, *Buxbaumiaceae*) in the Czech part of the Western Carpathians – distribution and ecology.– In: Stebel A. & Ochyra R. (eds.), Bryological Studies in the Western Carpathians, p. 37–44, Sorus, Poznań.
- Pospíšil V. (1989): Die Laubmoose *Dicranoweisia cirrata* (Hedw.) Lindb. ex Milde und *Aphanorrhagma patens* (Hedw.) Lindb., ihre Verbreitung und Gefährdung in der Tschechoslowakei. – Acta Musei Moraviae, Sci. Nat., 74: 151–166.
- Reichardt H. V. (1858): Mitteilungen (Jahressitzung am 9. April 1858. Uebersicht über Mildes „Schlesische Laubmoose“). – Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft in Wien 8: 58–62.
- Sendtner O. (1840): Bemerkungen über die im Gesenke vorkommenden Laubmoose. – Flora 23: 49–63.
- Soldán Z. & Kučera J. (2004): *Bryum gemmiferum*, nový druh bryoflorý České republiky. – Bryonora 33: 1–5.
- Vacínová I. & Soldán Z. (1997): Epixylické a epifytické mechorosty NPR Žofínský prales – předběžné výsledky. – Příroda 10: 49–56.
- Váňa J. (2005): *Conardia* H. Rob. – konardia. In: Kučera J. (ed.), Mechorosty České republiky – on-line klíče, popisy a ilustrace. [Verze 1.0 (17.1.2005), <http://botanika.bf.jcu.cz/bryoweb/klic/>]
- Vondráček M. (1994): Revize a rozšíření druhů rodu *Ulota* Brid. a *Zygodon* Hook. et Tayl. v České a Slovenské republice (*Orthotrichaceae* – *Musci*). – Sborník Západočeského Muzea v Plzni, Příroda, 89: 1–26.
- Zmrhalová M. (1994): Seznam mechorostů sebraných v Jeseníkách během 7. bryo-lichenologických dnů. – Bryonora 14: 14–16.

Z P R Á V Y Z E S E K C E N E W S F R O M T H E S E C T I O N

Pozvánka na 13. jarní bryologicko-lichenologické setkání v Bílých Karpatech

Na jaře příštího roku se po osmi letech vrátíme do Bílých Karpat. Jarní setkání se uskuteční v termínu 20.–23.4.2006 na Hornácku, na terénní stanici CHKO Bílé Karpaty v obci Hrubá Vrbka, 2,5 km zjz. od Velké nad Veličkou. Na stanici je 30 lůžek (matrací), po náročném večerním programu plném přednášek, posterů a jiných lahodností se ale lze složit i přímo na blahodárnou zem. V zahradě stanice je také možné postavit si stany a rozdělat oheň. Na terénní stanici je malá (!) kuchyň, v obci výčep a malý, nepravidelně otevřený obchod s pečivem na objednávku. Ale protože pronájem stanice je za symbolickou cenu (platí se vlastně jen spotřebované energie) a možná se jej podaří pokrýt z jiných zdrojů, můžeme ušetřené peníze využít k návštěvám restaurací ve Velké nad Veličkou. A kde budeme zgůňat? Tož budeme hledat jarní efeméry na slínovitých půdách subxerothermních luk, epifyty na kmenech starých solitérních dubů a ovocných stromů, mokřadní mechy na vápnitých prameništích a snad se podaří i vyjížděky na velmi blízké vápence v okolí Nového Města nad Váhom (tož občanky s sebou) nebo na váté písky u Bzence. Přihlášky zašlete do 15.3.2006 na adresu inovotny@mzm.cz nebo poštou Ivan Novotný, botanické oddělení MZM Hviezdoslavova 29/a, 627 00 Brno, tel. 542 321 205, mob. +420 737 759 170. A sledujte webové stránky sekce!

Na setkání se těší Ivan N o v o t n ý a Michal H á j e k

Bryologové při Botanické asociaci Berlína a Braniborska „Interessengemeinschaft Märkischer Bryologen“ v Německu také každoročně organizují setkání milovníků mechorostů. Čeští bryologové jsou srdečně zváni na setkání v Lebusu u Frankfurtu nad Odrou, na hranici s Polskem u města Słubice. Setkání se uskuteční ve dnech 28.-30.4.2006 a exkurze budou směřovány na obě strany hranice, kde již byla navázána spolupráce mezi polskými a německými bryology. K dispozici bude mikroskop, součástí setkání budou i přednášky. Více informací zašle na požádání Dr. Annemarie Schaepe (annemarie.schaepe@lua.brandenburg.de).

bs

Kurz na určování našich zástupců r. *Orthotrichum* a *Ulota*

Všechny zájemce o studium epifytních mechorostů zvou na určovací kurz našich šurpků a kadeřavců, který se uskuteční v sobotu 13.5.2006 od 10.00 v areálu botanické zahrady PřF Ostravské univerzity. Bude pro Vás připraven dostatek čerstvého i herbářového materiálu k rozebrání a také pracovní texty k determinaci tohoto rodu. Rád bych již také prezentoval první výsledky mapování těchto rodů na severní Moravě a ve Slezsku.

Vzhledem k tomu, že Ostrava je pro některé z Vás „trošku z ruky“, nabízím všem, kteří přijedou z daleka ubytování (ve vlastních spacácích) v areálu botanické zahrady. Večer si můžeme zpříjemnit návštěvou ostravských kulturních zařízení. Zájemci necht' mě prosím kontaktují mailem (vita.plasek@seznam.cz), abych jim mohl dostatečně včas poslat doporučené spoje a způsob dopravy na místo akce. Na setkání s Vámi se těší

V. Plášek

Srdečné setkání v Srdci Beskyd

Na podzimní setkání naší sekce se nás do srdce Beskyd, do Podolánek u Čeladné, sjelo dvacet šest. Mezi námi bylo i pět odvážných lichenologů, kteří se vypravili na dalekou cestu do lichenologicky nepřilíh atraktivního území. Společným úsilím se podařilo probádat třináct lokalit v Radhošťských Beskydech a v Podbeskydské pahorkatině. Rozsah biotopů byl velký: podmáčené smrčiny, břehy potoků, slatinné a rašelinné louky, přechodová rašeliniště, lesní pěnovec, betonové můstky, pískovcové skalky na Trojačce, prales na jihovýchodním svahu hory Smrk, opuštěný kamenolom, smíšený les, strniště, podhorské louky a aleje starých stromů. Sebrané mechorosty byly v rekordním čase určeny a jejich seznam najdete v tomto čísle Bryonory. Na závěr musíme poděkovat organizátorům celé akce. Pečlivě značená trasa od autobusu k hotelu Srdce Beskyd splnila mimoděk i popularizační cíl; někteří rekreanti se ke svému překvapení dozvěděli o existenci dvou bizarních cizích slov. Exkurze byly připraveny a vedeny ve spolupráci s Maruškou Derkovou-Popelářovou, Tomášem Myslíkovjanem a Petrem Wolfem ze Správy CHKO Beskydy. Patří jim tisíceré díky, Marušce navíc za vyčerpávající přednášku o přírodě Beskyd. Vše se odehrálo pod bezchybnou dirigentskou taktovkou Víti Pláška, i jemu ze srdce děkujeme.

M. Hájek

Z činnosti členů sekce

Letošní rok byl bohatý na bryologické a lichenologické **exkurze na Šumavě**. Je to zejména zásluhou Evy Loskotové a Ondry Peksy, kteří se stali zaměstnanci Správy národního parku. Dne 12. května s nimi vedl výpravu za mechy rašelinišť J. Váňa. Trasa vedla ze Záhvozdí na rašeliniště Houska a na Mrtvý luh. 15 účastníků ze správy NP a CHKO se moc těší na další podobnou akci.

Dne 17.7.2005 se pod hlavičkou NP Šumava v lesích mezi Kvildou a Františkovem konala bryologicko-lichenologická exkurze pro veřejnost. Zúčastnilo se jí asi 15 nadšenců všech věkových kategorií. Poznáníchtivé výletníky nejvíce zaujal „svítící mech“ dřípovičník zpeřený

(*Schistostega pennata*) a z lišejníků pak bujně porosty rozličných druhů dutohlávek. Exkurzi vedl a slovem doprovázel Z. Palice. Akci perfektně naplánovala a připravila paní D. Zývalová z IS Kvilda.

Za mechy a lišejníky suťových polí v Povydrí se 30. září vypravilo 5 účastníků. V čele s Evou a Ondrou prošli za velké zimy s nadšením z Antýglu na Čeňkovu Pilu.

el, op, zp

Dne 1. října 2005 se pod vedením Ivany Markové a Štěpánky Slavíkové konala bryologicko-lichenologická exkurze v Národním parku **České Švýcarsko**. Hrstka poznánímilovných účastníků se za slunného počasí sešla v 10 hodin před občerstvovacím zařízením U Fakulty v Kyjově. Exkurze začala demonstrací druhů rostoucích přímo ve vsi Kyjov, kde se účastníci postupně přemísťovali od stromů ke sloupům a betonovým zídčám. Čas pokročil, a tak nezbývalo než se pustit do divoké přírody Kyjovského údolí. Vrcholem programu byl Kyjovský hrádek. Z demonstrovaných druhů jistě stojí za zmínku *Cladonia portentosa*, světélkující prvoklíčky *Schistostega pennata* a bohatý porost plavuně pučivé ☺. Původně plánovaný cíl – Turistický most – nebyl z časových důvodů dosažen, a tak „třešnička na dortu“ zbyla pro příště (mech *Tetrodontium brownianum*, lišejník *Pertusaria ocellata*). Exkurze skončila tam, kde začala – U Fakulty ☺.

ss

Bohatý na kryptogamy byl i podzimní program **exkurzí Jihočeské univerzity**. Za lišejníky Slepíčních hor se vypravil 12.11. J. Šoun, 19.11. vedl bryologickou exkurzi do údolí Vltavy u Č. Krumlova J. Kučera a za mechy na mrazové sruby na Kleti vedl 10.12. výpravu J. Košnar.

Různé (Ze světa)

Ve dnech 17.-23. 7. se v Rakousku sešli botanici z celého světa. Po sto letech se místem konání již **17. mezinárodního botanického kongresu** opět stala Vídeň. Součástí bylo také setkání Mezinárodní bryologické společnosti (IAB). Bryologové zorganizovali celkem čtyři půldenní symposia na témata ekofyziologie, lokální populační dynamika, nový vývoj buněčné a molekulární biologie a molekulární fylogeneze mechorostů. Sešlo se také množství bryologických posterů. Díky dostupnosti Vídně byla výprava z České republiky početná a bylo prezentováno také několik posterů a přednáška. Příští botanický kongres se uskuteční u protinožců v Melbourne v roce 2011.

bs

Ve dnech 16.-19.8.2005 se uskutečnila v malebném belgickém městečku **Vierves-sur-Viroin mezinárodní bryologické setkání**, jejímž hlavním pořadatelem byl belgický bryolog Philippe DeZuttere. Ačkoliv původní téma bylo taxonomicko-nomenklatorické, prezentované příspěvky a postery se nakonec dotkly i jiných odvětví bryologie. Ze 13 zúčastněných byla téměř polovina ze Slovanských zemí – tři Češi (I. Novotný, V. Plášek a M. Zmrhalová) a tři Poláci. Od českých účastníků zazněl jeden referát (I. Novotný: *Family Ditrichaceae*) a byly prezentovány dva postery (Zmrhalová M. & al.: *Bryophytes of the High Sudetes (the Czech Republic)* a Wierzcholska S. & Plášek V.: *Preliminary Red List of Mosses of Góry Bialskie Mts. (East Sudetes) in Poland*).

Organizace byla výborná. Každý den probíhaly jak přednáškové bloky, tak také odborné exkurze do národního parku Viroin-Hermeton (při belgicko-francouzské hranici), na vápencové skalky v okolí Vierves-sur-Viroin a do přírodovědeckého muzea v bývalém dole na dobývání barytu. Také volné chvíle byly zpříjemněny bohatým programem: návštěva botanické zahrady, soukromého pivovaru nebo muzea železniční dopravy. Dojmy z nádherné přírody Arden a belgické pohostinnosti byly umocněny také výbornou kuchyní i dostatkem lahodného vína a likérů. Za vše asi mluví reakce nejmenovaného člena české výpravy po jeho návratu do vlasti, kterou formou sms zpráv rozeslal všem svým přátelům: „Vážení, Ardeny jsou pohoří jako obrázek.

Vísky jsou tam nezničené válkou, domy z kamene, dívky veselé, víno jemné, pivo jako křen, program jednání byl přínosný, stanice Cercles Naturalistes rájem s botanickou zahradou, na exkurzích jsme nacházeli nové mechy a objevovali nepoznané květy. Putování vzduchem, po kolejích i busem vedlo přímočaře k Vierves-sur-Viroin a zpět. Doporučuji.“

vp & mz

Pod vedením Krzysztofa Gose proběhl ve dnech 7.-11.9.2005 **bryo-workshop v Polsku**, jehož jsem měla možnost se účastnit. Celá akce se konala na pobřeží Baltského moře ve Słowińském národním parku. Během několika exkurzí jsme navštívili písečné duny a místa po jejich odvádění, borové lesy na písku i rašelině a rašeliniště v různých stupních odvodnění, vytěžení a následném zarůstání. Na závěr jsme i přes nepřízeň počasí absolvovali honbu za *Sphagnum molle* a na určovací kurz rašeliníků se uchýlili pod střechu příjemné agrofarmy, kde jsme celou dobu bydli. Bryologické bádání bylo doplněno odborným výkladem o historickém vývoji oblasti a jejím lidském osídlení, návštěvou skanzenu a prohlídkou města Gdaňsk. Akce to byla velice příjemná a rozhodně nelituji mnohahodinové cesty napříč celým Polskem.

el

Ve dnech 21.- 5.11.2005 se ve švédském Bispgårdenu nedaleko města Sundsvall konala 1. konference zaměřená na ekologii a ochranu kryptogam (**Conservation Ecology of Cryptogams**). Sešlo se zde okolo stovky lidí z bezmála dvaceti různých zemí a třech kontinentů. Českou republiku zastupovali pouze bryologové, jako účastnice přijely Eva Loskotová a Táňa Štechová a pozvaným hostem byl prof. Váňa. Po prvním, na první pohled jednoduchém úkolu dopravit se objednaným autobusem ze Sundsvallu do vesnice Bispgården, kdy jsme po nečekaně vytvořené ledovce na silnici museli čtyři hodiny čekat na příjezd sypače, už šlo všechno hladce a čekala nás spousta zajímavých a inspirujících příspěvků. Bryo- a lichenologické práce byly takřka v rovnováze, o něco méně se mluvilo o houbách, ale ani tato skupina nebyla zanedbána. Řada příspěvků se týkala biodiverzity v nejruznějších částech světa, nechyběly však ani konkrétnější práce zabývající se jednotlivými ohroženými druhy. Celou akci provázela srdečná a příjemná atmosféra, organizace byla téměř dokonalá a nechyběly ani místní speciality jako sobí omáčka nebo přetopená sauna, které neodmyslitelně patří ke skandinávským zemím.

T. Š t e c h o v á

Kalendárium

8.-11.4.2006	Společné lichenologické exkurzní setkání nizozemské (NLWG) a německo-rakousko-švýcarské (BLAM) společnosti v národním parku Eifel (Německo)
20.-23.4.2006	13. jarní bryologicko-lichenologické setkání v Bílých Karpatech
28.-30.4.2006	Setkání spolku „Interessengemeinschaft Märkischer Bryologen“ (Lebus, Německo)
13.5.2006	Kurs na určování rodů <i>Orthotrichum</i> a <i>Ulota</i> (Ostravská Univerzita, Ostrava)
srpen-září 2006	Hlavní exkurze sdružení BLAM do Bernských Alp u Meiringenu (sledujte http://www.blam.privat.t-online.de/veran06.html)
září 2006	Setkání polských bryologů v Ojcowském národním parku
září 2006	19. podzimní bryologicko-lichenologické dny (termín a místo budou upřesněny)